

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

підсумкової наукової конференції

професорсько-викладацького персоналу

Вищого державного навчального закладу України

«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

11, 13, 18 лютого 2019 року

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

судин басейну черевної аорти у хворих на ЕАГ залежно поліморфізму гена рецепторів ангіотензину II I-го типу AGTR1 (A1166C).

Обстежено 104 хворих на ЕАГ I-III стадій тяжкості (48,1% жінок і 51,9% чоловіків, середній вік – 53,2±8,7 років) з використанням епідеміологічних, загальноклінічних, генетичних, мікробіологічних, статистично-аналітичних методів досліджень. Дослідження товщини "інтима-медіа" (ТІМ) черевної аорти та кровоплину у верхній мезентеріальній артерії (ВМА) вивчали за допомогою дуплексного сканування. Групу контролю склали 20 практично здорових осіб.

У хворих на ЕАГ II (n=42) і III (n=48) стадій дисбактеріоз II-IV ступеня виявляли у 95,1% і 95,9% випадків відповідно, що було вірогідно частіше ($p < 0,001$), ніж у пацієнтів із ЕАГ I – 64,3%. За результатами дослідження порожнинної мікрофлори дистального відділу товстої кишки у носіїв СС-генотипу гена AGTR1 вірогідно частіше діагностували дисбактеріоз III, дещо менше IV ступенів тяжкості, ніж у хворих із А-алелем: відповідно 80% і 10% проти 51,1% і 22,3% ($p = 0,004$). У хворих на ЕАГ II і III стадій спостерігали вірогідне зростання рівнів загального холестеролу (ЗХС), холестеролу ліпопротеїнів низької щільності (ХС ЛПНЩ), тригліцеридів (ТГ) та індексу атерогенності (ІА) у порівнянні з пацієнтами із ЕАГ I ст. та практично здоровими особами. Холестерол ліпопротеїнів високої щільності (ХС ЛПВЩ) вірогідно зменшувався зі збільшенням тяжкості ЕАГ: у хворих на ЕАГ III ст., як у жінок, так і чоловіків, проти таких із ЕАГ I ст. на 14,3% і 28,0% ($p < 0,05$) відповідно. У пацієнтів із С-алелем гена AGTR1 спостерігали вірогідно більший ІА, ніж у носіїв АА-генотипу на 8,8% і 29,9% ($p < 0,05$) відповідно. Аналіз кореляційних зв'язків тяжкості кишкового дисбіозу із показниками ліпідного обміну показав, що у хворих на ЕАГ III дисбіоз II-IV ступенів тяжкості мав достовірну залежність від плазмового рівня ЗХС та ХС ЛПНЩ ($r = 0,60$, $p = 0,005$ і $r = 0,59$, $p = 0,048$ відповідно). У носіїв С-алеля спостерігали вірогідний зв'язок тяжкості дисбіозу з ІА ($r = 0,29-0,39$, $p \leq 0,046-0,031$). Тяжкість дисбіозу прямо залежала від рівнів ЗХС і ХС ЛПНЩ у хворих на ЕАГ із СС-генотипом ($r = 0,72$, $p < 0,001$ і $r = 0,67$, $p = 0,001$ відповідно) та зворотно від умісту ХС ЛПВЩ ($r = -0,55$, $p = 0,012$). Тяжкість дисбіозу вірогідно прямо корелювала у хворих на ЕАГ II і III стадій із ТІМ черевної аорти ($r = 0,64-0,80$, $p \leq 0,04-0,001$). У хворих із СС-генотипом кінцево-діастолічна швидкість кровотоку у ВМА зворотно вірогідно корелювала із тяжкістю дисбіозу ($r = -0,46$, $p = 0,039$), а ЗХС і ХС ЛПНЩ плазми крові визначав величину ТІМ черевної аорти і швидкість кровоплину у ВМА та появу дисбіозу III ступеня тяжкості ($r = 0,48-0,73$, $p \leq 0,022-0,014$).

Виявлені асоціативні зв'язки є результатом реалізації генетично детермінованої схильності хворих на ЕАГ до розвитку важких дисбіотичних порушень, які виникають на фоні порушень ліпідного обміну, структурно-функціональних змін черевного відділу аорти та верхньої мезентеріальної артерії. Отримані дані вказують на можливість індивідуального генотип-залежного прогнозування імовірності важких дисбіотичних порушень у хворих на ЕАГ II і III стадій з метою забезпечення їх своєчасної профілактики.

Масікевич А.Ю.

САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПОКУТСЬКО-БУКОВИНСЬКИХ КАРПАТ

Кафедра гігієни та екології

Вищий державний навчальний заклад України

«Букovinський державний медичний університет»

Метою дослідження було вивчення санітарно-гігієнічних аспектів екологічної безпеки Покутсько-Буковинських Карпат, що характеризуються специфікою транскордонного положення, особливістю кліматичних умов, веденням традиційного господарства, тощо. Для досягнення мети вивчалися мікробіологічні та санітарно-гігієнічні показники основних компонентів середовища (повітря, ґрунту та води) гірських територій різного антропогенного навантаження. Серед методів дослідження: визначення біохімічного та

хімічного споживання кисню, вмісту вільного кисню, вмісту нітратів та нітритів; посіви на селективні поживні середовища; мікроскопія, кореляційний аналіз.

При дослідженні ґрунтів було встановлено, що кількість вивчених мікроорганізмів та біологічна активність ґрунтів гірських територій безпосередньо залежать від рівня антропогенного навантаження. Діяльність ґрунтових мікроорганізмів виступає в якості високочутливих показників їх біологічної активності, що проявляється, зокрема, в зміні активності ферменту уреаз.

Антропогенна активність також породила ряд ризиків та проблем для водних екосистем Східних Карпат. Основним забруднювачем річкової мережі досліджуваного регіону є лісогосподарська діяльність. Накопичення в водотоках відходів деревообробної промисловості призводить до різкого погіршення гідрохімічного режиму та основних гігієнічних параметрів гірської екосистеми, про що свідчать результати досліджень показників кисневого балансу та нагромадження завислих речовин. Зміни гідрохімічного режиму водного середовища викликають відповідні зміни в його гідробіології (видового складу). Так, у водній мережі територій з активною господарською діяльністю, при збільшенні органічного детриту, видовий склад гідробіонтів поповнюється за рахунок детритофагів (нематоди, олігохети, дрейзен та інші). Збільшення видового складу гідробіонтів супроводжується ускладненням живильних ланцюгів через збільшення рівня органічного забруднення гідросфери. У перифітоні волокнистого носія «Вія» (що використовувався нами в ході досліджень) створюється специфічна мікроекосистема. В даній мікросистемі волокнистий носій виступає як «дім» для мікроорганізмів, рослин та безхребетних і служить своєрідною моделлю штучно створеного живильного ланцюга. За видовим складом, кількісним співвідношенням організмів, особливістю накопичення біогенних елементів у цій моделі, можна судити про специфіку біогеохімічного колообігу речовин та енергії в цілісній гірській екосистемі.

Оцінка якості атмосферного повітря гірських екосистем показала, що регіони, в яких спостерігається висока антропогенна активність, характеризуються зменшенням в повітрі концентрації легких іонів, про що свідчить величина коефіцієнта уніполярності. Значний вплив на якість атмосферного повітря гірських територій зумовлений видовим складом і повнотою зелених насаджень. Встановлено тісну кореляцію між гігієнічною якістю навколишнього середовища та станом здоров'я населення, рівнем соціально-економічного розвитку мешканців гірських районів.

Таким чином, проведені нами довгострокові систематичні дослідження, дозволили обґрунтувати концепцію сталого розвитку Покутсько-Буковинських Карпат з урахуванням екосистемного підходу. В основі запропонованої концепції лежить поєднання компонентів, які визначають рівень екологічної безпеки на різних рівнях організації матерії: від атомно-молекулярного до екосистемного. Збалансовані багатосторонні зв'язки між окремими блоками біотичного та фізичного (абіотичного) середовища визначають, в кінцевому підсумку забезпечують стійкий розвиток гірської екосистеми та рівень екологічної безпеки (фактично, «здоров'я екосистеми»).

Масікевич Ю.Г.

ДОСЛІДЖЕННЯ САНІТАРНО-ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Кафедра гігієни та екології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Загальноприйнятим є те, що об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ) служать ядрами для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. ПЗФ Чернівецької області станом на 01 січня 2017 року налічує 331 об'єкт та територію площею 103 тис. га, що складає 12,8% території області, з них – 25% загальнодержавного значення. Одним із найстаріших об'єктів ПЗФ загальнодержавного значення на Буковині є національний